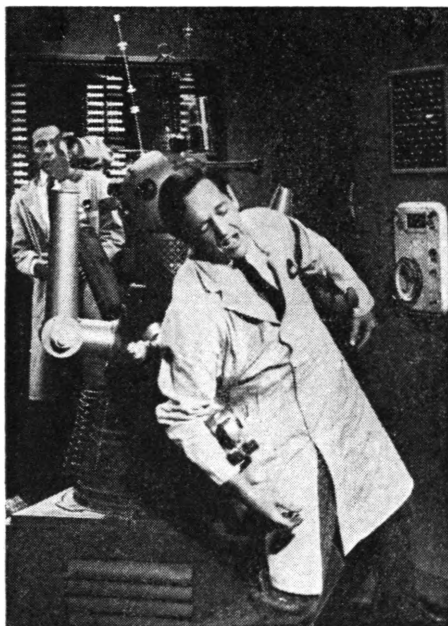


# SCIENCE FICTION

I februar så vi en amerikansk film med titlen „Byen under jorden“. Her eksperimenteredes med ophævelse af tyngdekraften, med konstruktion af rumraketter, med robotter og meget andet godt. Det foregik alt sammen i en til formålene specielt konstrueret forsøgsstation under jorden — et eller andet sted i et amerikansk ørkenlandskab. På denne station lurede bestandigt „fjenden“, for hvem det lykkedes at dirigere robotterne mod forsøgsfolkene selv, hvilket resulterede i en række dødsfald og stor opstandelse. Filmen var så naivt lavet, at kun det ukritiske publikum kunne hensættes i den tilsigtede mareridtsstemning.

Men en stor del af biografpublikummet er nu en gang ukritisk. Og selv for den kritiske kan det være særdeles vanskeligt at sætte ind med saglig kritik af *indholdet* i film som „Byen under jorden“, i hvor høj grad han end er i stand til at gennemskue de formelle mangler og afsløre den primitive personbetragtning. Vi lever i specialiseringens tidsalder, og det er næppe muligt for nogen



En robot går til angreb i »Byen under jorden«.

på en gang at være kyndig filmkritiker og tilstrækkeligt velorienteret om naturvidenskabelige og tekniske emner til klart og detaillert at kunne tilbagevise den pseudo-videnskabelige jargon i nogle af de film, der spekulerer i angsten for fremtiden.

Film som „Byen under jorden“ kan kun effektivt sønderlemmes af videnskabelige eksperter. Det er uheldigt, at videnskabsmændene interesserer sig for lidt for de vrængbilleder af den menneskelige viden, den ansvarsløse folkelige underholdning gang på gang møder med. Historikere tager nu og da til orde mod de tåbelige konstruktioner, der er almindelige i „historiske“ film, men vi mindes ikke i aviserne at have set naturvidenskabsmænd og teknikere tage kraftigt afstand fra det nonsens, som en kerne af realiteter indbygges i, når visse filmfolk tager fat. Det er en kendt sag, at mange lærde naturligt nok har uvilje mod at udtrykke sig populariserende, men det er et spørgsmål, om de ikke har en pligt til regelmæssigt og for et større forum at tage stilling til de for andre forvirrende fordrejelser af kendsgerninger og teorier, som optræder i film som „Byen under jorden“. Nogle blade er ganske vist ivrige efter at bringe „filmromaner“ med den slags stof, men der findes heldigvis andre, i hvilke det ikke ville være unaturligt at se kyndige tage filmstof af denne art kyndigt under behandling.

## EN »MARTY«-PROTEST

»Marty« er blevet prisbelønnet i Cannes! De må gå ind og se den! En vidunderlig oplevelse, en hjertevarm film — taget med små midler — om små hverdagsmennesker, der med stilfærdig patos (!?) uden farver og alt det tekniske halloj midt i New Yorks triste, grå hverdag, uden skænsel men også uden overdrevelse skildrer dagen og livet for de millioner, som kun har arbejdet, øllet og pigerne i tankerne.

Læser man den danske presses anmeldelser, vil man genkende disse fraser, som dog ledsages af idelige forbehold som: det er ikke nogen stor film, men en lille film kan også være stor — ikke nogen stor eller voldsom handling, den spænder kun over et lille døgn (og herregud da!), næsten rørende men ikke sentimental. Er det så ikke synd at gøre anmeldelserne over den bundsentimentale? Hvorfor gør man det? Rimeligvis fordi man må være i besiddelse af en god portion sentimentalitet for at finde »Marty« ægte. Filmen er velspillet, fordi man har fundet to typer til hovedrollerne, der som sædvanligt på amerikansk film spiller sig selv pænt og naturligt. *Borgnine* har altid og vil sandsynligvis altid vedblive med at være *Borgnine* og *Betsy Blair* vil vedblive at være *Betsy Blair*. Lige meget hvor mange roller, de kommer til at

spille i amerikansk film, vil de kun få de roller, som er skrevet eller skrevet om til deres udseende, deres temperament og manerer, eller hvis det skal være en dyd til deres mangel på manerer. De vil derfor være ligeså »ægte« om ti år, som de var, da de debuterede, og som de er i Marty. De er pæne mennesker, og man vil såmænd ikke forholde dem en guldmedalje for pænhed, hvis den ikke skal være udtryk for kunst samtidig.

Men filmens story er knapt så pæn. En slagtersvend, som ikke vil gå ud med kammeraterne, men hellere sidde hjemme hos sin moder og se fjernsyn, undrer sig over, at han ikke kan blive gift. En ung lærerinde, som kun har været to gange på danserestaurant, har det på samme måde og så træffer de to hinanden og bliver gift — hvor er problemet? Det er meget sødt — men er det ægte? Er det almindelig ægte hverdag, at en slagtersvend og en lærerinde finder hinanden? Langt mere spændende film vil fortsættelser som »Marty og slavepigen« og »Marty vender tilbage« blive, og de film kommer vel, den stilfærdige patos går måske fløjten, men ægtheden vil sikkert blive imponerende.

Historien om de to svigermødre, der som enker midt i 50'erne føler sig svigtet af alle og af børnene især er et virkeligt og ægte problem, men i Marty har man kun en komisk episode tilovers for dem, mere ægthed tør man ikke ofre på dem af hensyn til publikum. Man er sikkert betaget af den ægthed, hvormed filmens unge mennesker nævner 72. Street, men der bliver ikke mere ud af den ægthed end omtalen af denne interessante gade, hvis blotte tilstedeværelse og frie nævnelse i en amerikansk film må stille forventninger om, at problemet forfølges og behandles. Af hvilke grunde kommer de unge der — for det er jo ikke »Martyrer«, som kommer der ifølge filmen, Marty kan skam ikke lide den gade. Sådanne problemer kunne fortjene den internationale hyldest, som er blevet »Marty« til del, men at to pæne kristne mennesker keder sig og deres omgivelser og tror, at de ikke kan blive gift — og så alligevel bliver det, kan ikke fortjene en gylden løve. Når man skal forsvare, at den alligevel får den, må man gøre den til en »kejsersens nye klædning«, og undre sig over, at Amerika kan lave så ægte film, at den hverken er cinema-scope, 3 D eller farvefilm. Det har man da set før og bedre, f. eks. »Come Back Little Sheba«, »Lev farligt« eller »En sælgers død«.

Hverdagshistorier — der går til hjertet er forøvrigt snart den mest hule filmgenre, vi har. Og det er naturligt, for man skal være langt borte fra hverdagen selv — helt oppe i rivierabourgeoisiet — for at hverdagens grå tristhed og små mennesker kan gå til hjertet. Hvad skal man dér? Tænde den behagelige følelse af, at man ikke selv har det sådan. Næ, tristheden går på nerverne, og det skal den, og det skal der en *Arthur Miller* til at få den til. Vil man absolut have hverdagshistorier dirigeret til hjertet, er man nødt til at gøre dem forlorne og sentimentale som Marty. Når sådanne film skal siges at vise livet, som det er, vil jeg anbefale den meget større ægthed, der ligger i societyfilmene som *Hitchcocks* »To Catch a Thief« og andre af den slags, hvor dollargrinene tændes foran de store hoteller og palæer, og hvor *Grace Kelly* får den rige fyrste fra den lille eksotiske eventyrstat — for det sker jo i virkeligheden.

Arne Krogh.

## NYE BILLEDER

VED A. PLANETAROS

»United Artists« har afsluttet forhandlingerne om en filmatisering af *BUDD SCHULBERGS* roman »Hvorfor har Sammy så travlt?«. Producenten, *FRED F. FINKLEHOFF*, vil selv udarbejde manuskriptet.

Der er tilsyneladende igen hausse i biografiske film. Paramount har besluttet at optage »The Buster Keaton Story« i VistaVision og Technicolor til sommer. Rollen som manden med trænsigtet er overladt den unge danser *DONALD O'CONNOR*. For manuskriptet står *ROBERT SCHMID* og *SIDNEY SHELDON*, og sidstnævnte skal instruere filmen med assistance af *BUSTER KEATON* selv.

Ikke mindre end tre store selskaber, »Warner Bros.«, »MGM« og »Hal Wallis Productions« forsøger at erhverve rettighederne til *PADDY CHAYEFSESKYS* fjernsynsstykke »Middle of the Night«. »Warner Bros.« har budt 500.000 dollars.

*CLIFFORD ODETS* har skrevet kontrakt med »HECHT-LANCASTER Productions«. Hans første arbejde bliver manuskript til »The Way West«.

Ekspérimentalfilminstruktøren *HANS RICHTER*, hvis »Dreams That Money Can Buy« blev modtaget ret forbeholdent, er blevet rost for sin sidste film »8x8«.

*MINTA DURFRED ARBUCKLE*, stumfilmstjerne og enke efter *ROSCO »FATTY« ARBUCKLE*, får et come back i »Columbia«s »The Solid Gold Cadillac« med *JUDY HOLLIDAY* og *PAUL DOUGLAS*. *RICHARD QUINE* står for instruktionen.

★

*MARC ALLEGRET* arbejder for tiden på »En Efféillant la Marguerite« med manuskript af *ROGER VADIN*, *DANIEL GELIN*, *BRIGITTE BARDOT* og *MISCHA AUER* har hovedrollerne.

*RAYMOND ROULEAU* skal iscenesætte en filmatisering af »Heksejagt« efter manuskript af *SARTRE*, *MARIA SCHELL*, *SIMONE SIGNORET* og *YVES MONTAND* medvirker, og man regner med at begynde optagelserne omkring maj.

★

*HASSE EKMAN* er blevet færdig med en *SIGURD HOEL*-filmatisering: »Egen Ingång«. *MAJ-BRITT NILSSON* og *ALF KJELLIN* medvirker.

★

*MICHAEL YANNIS'* nyste græske film »En pige i sort« er en kærlighedshistorie fra klippeøen Ydra. *HELLE LAMBETTI* og *DIMITRI HORN*, der spillede sammen i *YANNIS'* »Windfall in Athens«, medvirker.